

EL DAVANTAL de PERE CALDERS

Som llestos de mena

En Josep M. Bardés, del Club Arnau de Vilanova, va publicar a l'AVUI del dia 22 de juny, un article que mereix reflexió i examen de consciència.

En Bardés ens recorda unes dades que, en el fons, ja les sabem tots perquè han estat fetes públiques reiteradament, però tendim a oblidar-les perquè la comoditat d'esperit ens ho reclama. L'egoisme convida a evadir-nos d'unes realitats que ens avergonyeixen: algú va dir que, molt sovint, una bona consciència és el resultat d'una mala memòria.

Per com que no s'hi val, proposo de tenir-ho present: segons dades de l'any 1984 (ens ho recorda en Bardés), els Estats Units van despendre 200.329.000.000 de dòlars en armament, i la Unió Soviètica 142.000.000.000. I l'articulista esmentat remarca que el que es gasta en un minut en la indústria de guerra bastaria per a alimentar durant un any dos mil nens dels països pobres. És una evidència terrible.

Ningú no dubta que les xifres anteriors han anat augmentant, la qual cosa permet donar per segur que actualment, el 1986, les dues grans potències (i una colla de mitjanes i de petites) encara han fet créixer més aquest dispendi tan estúpid. Entre un ésser humà que es mor de fam o una bomba que pot matar milers —o milions— de persones, la humanitat, astutament, inclina els seus sentiments i els seus esforços a favor de la bomba. Som un ramat de mosteles.

He parlat abans de dispendi estúpid, i he d'afirmar que cada vegada m'ho sembla més. Amb els avenços galopants de la tecnologia, les armes es fan velles de seguida i es converteixen en ferralla en cosa de no res. Aleshores, el recurs dels poderosos és vendre-les als seus satèl·lits més febles els quals, generalment, solen tenir unes lamentables zones de pobresa. Però com que armar-se es confon amb freqüència amb un dels punts exigits pel patriotisme, vet aquí que ens volen convèncer que, tot plegat, és per al nostre bé. El mal és que, tal com ens ho han explicat reiteradament i fil per randa, en una guerra moderna aquest ferro vell seria liquidat en qüestió d'hores, no serviria per a res. O, en tot cas, per a augmentar l'aflicció general.

Ocorre, per tant, que com que les despeses públiques s'han de justificar, ni que sigui per guardar les formes més elementals, les armes velles s'utilitzen per a reforçar les opressions interiors d'uns quants països. I, naturalment, perquè hi hagi, permanentment, qui s'enriqueixi amb la misèria dels altres. En Josep M. Bardés remarca aquest aspecte crematístic de grans operacions de compra-venda, algunes d'elles disfressades d'ajuda solidària i desinterassada.

Ja que som en un tema de fort contingut bèl·lic, em sembla oportú de recordar una frase molt afortunada d'Anatole France, extreta del capítol primer del seu llibre *El maniquí de vímet*. «L'art de la guerra consisteix a ordenar les tropes de tal manera que no puguin fugir».

Doncs fa tot l'efecte que es tracta d'això: ens volen tenir acorralats permanentment, fins i tot en temps de pau.